

Integraal ontwikkelingsplan Zuidlaardermeer; projectplan opwaardering watergerichte toeristisch-recreatieve infrastructuur

12-11-2015

1. Achtergrond en aanleiding

Het Zuidlaardermeergebied is attractief voor meerdere vormen van recreatie en herbergt bovendien bijzondere natuurwaarden. Om te komen tot een goede afstemming van deze natuurwaarden en de dag- en verblijfsrecreatie in dit gebied is in 1996 een 'Integraal ontwikkelingsplan Zuidlaardermeergebied' opgesteld. Dit integrale plan is tot stand gekomen in opdracht van het Samenwerkingsverband Zuidlaardermeergemeenten, bestaande uit de gemeenten Haren, Hoogezand-Sappemeer en Tynaarlo.

Uitgangspunt van dit plan was het optimaliseren van de mogelijkheden c.q. het benutten van de potenties en het opheffen van de gesignaleerde knelpunten. Doelstellingen waren:

- het verbeteren van de recreatieve mogelijkheden voor zowel de regionale bevolking als de verblijfsrecreanten in kwantitatieve en kwalitatieve zin, waarbij enerzijds wordt ingespeeld op de natuurontwikkelingsplannen en anderzijds op de toekomstige marktmogelijkheden;
- het handhaven en ontwikkelen van de natuur- en landschapswaarden.

Het blijkt dat de samenwerking met alle partijen in het Zuidlaardermeergebied heeft geleid tot een breder ondernemersperspectief in de toeristisch-recreatieve sector, waardoor de economische structuur in dit gebied is versterkt. Anderzijds worden de ecologische waarden van het gebied door de nauwe samenwerking en afstemming gewaarborgd.

In 2011 heeft het Samenwerkingsverband Zuidlaardermeer-gemeenten een bijeenkomst georganiseerd met alle ondernemers en organisaties die belangen hebben t.a.v. het Zuidlaardermeer, om de problemen en kansen rond het meer in beeld te krijgen. Vervolgens heeft de Vereniging Recreatieve Belangen Zuidlaardermeer (de VRBZ) in 2013 het initiatief genomen om met de drie gemeenten, de beide provincies, Het Gronings- en Drents Landschap, het Waterschap Hunze en Aa's en Recreatieschap Drenthe het plan uit 1996 te evalueren en tot een gezamenlijke structuurvisie voor het Zuidlaardermeer te komen.

Tijdens de overleggen van deze actiegroep werd besloten om geen nieuwe visie te ontwikkelen, maar om te bekijken welke concrete maatregelen op voldoende draagvlak konden rekenen. Dit betekent dat de visie zoals die in het 'Integraal ontwikkelingsplan Zuidlaardermeergebied' uit 1996 is geformuleerd, nog altijd de basis vormt voor de maatregelen.

In eerste instantie werden de maatregelen gekoppeld aan het project 'Revitalisatie van rietoevers in het Zuidlaardermeer'. Dit project betreft het uitvoeren van herstelmaatregelen op het gebied van inrichting en beheer, gericht op habitatherstel en rustzones voor de roerdomp. Later werd besloten om de gewenste maatregelen voor recreatie en toerisme te bundelen in een apart project.

2. Inventarisatie

Op basis van een uitvoerige inventarisatie heeft de actiegroep een pakket maatregelen opgesteld, dat moet leiden tot een verbetering van de toeristisch-recreatieve infrastructuur in het Zuidlaardermeergebied. De actiegroep hoopt hiermee een aanzet te geven om te komen tot een meerjarenplanning om de aantrekkingskracht van het Zuidlaardermeergebied te behouden en te vergroten. Dit pakket aan maatregelen is op te delen in twee delen: maatregelen ten behoeve van het fietsen (en wandelen) en maatregelen ten behoeve van de watergebonden recreatie.

Fietsen (en wandelen)

Een lang gekoesterde wens van ondernemerszijde is het aanpassen van het zogenaamde 'fietsrondje Zuidlaardermeer', zodanig dat de nabijheid van het meer beter beleefd wordt door de fietser. "We spreken van een 'rondje Zuidlaardermeer', maar de fietser krijgt het meer nauwelijks te zien" is een veelgehoorde klacht.

Twee fietstrajecten kunnen de beleving van het meer versterken:

- fietspad vanaf De Groeve naar Meerzicht, over de dijk langs de Hunze;
- fietspad van de vogelkijkhut Oostpolder (Noordlaren) naar Palingrokerij Vos, over de dijk.

Het is de bedoeling om deze wensen voor fietspaden in de toekomst te bundelen in een apart projectplan.

Watergebonden recreatie

Hieronder vallen de volgende wensen/deelprojecten:

- opzetten van een netwerk van kanoroutes, met name aan de oostzijde van het meer; deze wens is afgefallen vanwege de zonering en de verstoring van de natuur;
- baggeren van het Noordlaardervaartje tot een streefdiepte van minstens 80 cm.;
- aanlegplaatsen bij de Oostpolder, bij de vogelkijkhut en bij de ingang van het Noordlaardervaartje;
- aanlegplaatsen in het Drents Diep; enkele jaren geleden is met de aanleg van natuurvriendelijke oevers in het Drents Diep tevens de mogelijkheid voor recreanten om hier tijdelijk af te meren verdwenen; met geringe inspanning kunnen bij het bestaande gemaal en bij de spoorbrug opnieuw ligplaatsen worden gerealiseerd;
- aanleg van een recreatie-eiland nabij de Leinewijk; een lang gekoesterde wens, die ook al was opgenomen in het oude structuurplan uit 1996; het Zuidlaardermeer wint sterk aan belevingswaarde door de aanleg van een eiland met aanleg-, zwem- en speelmogelijkheden;
- herinrichting van de zwembaai bij strand Meerwijk, inclusief het verbeteren van de aanlegmogelijkheden, het beter bereikbaar maken van het paviljoen vanaf het water en het realiseren van een beschutte zwembaai voor jonge kinderen;
- herstel en verbetering van de oevers en beschoeiing in de vaarverbinding De Leine-Klein Scheveningen.

In totaal is met de uitvoering van het geheel van bovengenoemde maatregelen naar schatting een bedrag gemoeid van € 700.000,-.

Uiteindelijk is er binnen de actiegroep overeenstemming dat er op korte termijn 9 maatregelen nodig zijn, die we hebben gebundeld in dit projectplan. De maatregelen die in dit plan worden beschreven betreffen dus een deel van het totale pakket aan ambities. Ze kunnen op korte termijn worden uitgevoerd.

3. Motivatie en projectbeschrijving

De laatste jaren is er in het gebied al veel gebeurd voor het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap. Dit project 'Opwaardering watergerichte toeristisch-recreatieve infrastructuur' bestaat uit de maatregelen die noodzakelijk worden geacht om ook de doelstellingen voor de natuurgerichte recreatie in het Zuidlaardermeergebied te kunnen realiseren. Het gaat deels om een uitbreiding van de toeristisch-recreatieve voorzieningen in dit gebied en deels om het verbeteren van de kwaliteit.

Het uiteindelijke doel van deze maatregelen is om de potenties die dit gebied heeft voor natuurgerichte recreatie zo goed mogelijk te benutten. Doordat de aantrekkingskracht van het gebied met de uitvoering van dit project vergroot wordt, zal het aantal recreanten en toeristen naar verwachting toenemen. Hierdoor stijgt het bestedingsvolume en wordt een positieve impuls gegeven aan de werkgelegenheid. Naast dit economische effect speelt ook nog het sociale effect: het vergroten van de leefbaarheid in de regio.

Stilstand is achteruitgang. Dat geldt zeker in de wereld van recreatie en toerisme. Revitalisering van de toeristisch-recreatieve voorzieningen op en rond het Zuidlaardermeer is en blijft noodzakelijk om de aantrekkingskracht van het gebied en daarmee de bezoekers, de bestedingen en de werkgelegenheid te behouden.

4. De deelprojecten

Vier deelprojecten zijn op het grondgebied van de gemeente Haren (A 1 t/m 4); de andere vijf bevinden zich in de gemeente Hoogezand-Sappemeer (B 1 t/m 5):

A1. Baggeren Noordlaardervaartje

Het Noordlaardervaartje is sinds de vorige grote bagger-actie in de loop de jaren dusdanig dicht geslibd, dat dit de vaarrecreatie in deze aansluiting van en naar het Zuidlaardermeer belemmert. Om meer rendement te halen uit recente investeringen in recreatieve voorzieningen in het dorp Noordlaren (opwaarderen dorpskern, verbeteren aanlegvoorzieningen), is het op diepte brengen van het Noordlaardervaartje een voorwaarde. Voor de waterrecreanten op het meer vormt Noordlaren, mits bereikbaar, een mooie attractie. Tevens is een dichtgeslibde vaart niet bevorderlijk voor de waterkwaliteit ter plaatse.

Bij het zoeken naar een afdoende baggeroplossing is gekozen voor de optie om de baggerwerkzaamheden vanaf de kade te verrichten en de baggerspecie (toepasbaar klasse B) over de aanliggende weilanden te verspreiden. Voor de kostenraming is uitgegaan van een lengte van 840 meter, een gemiddelde breedte van 12 meter en een diepte van 120 centimeter. Het behouden en eventueel opsnoeien van bomen en houtopstanden is niet meegenomen; ook het plaatsen of vervangen van beschoeiing is niet meegenomen in deze begroting; er wordt wel rekening gehouden met het werken onder hoogspanning.

Geraamde kosten € 45.818,-

Met opmerkingen [-1]: Zie ook concept format aanvraag provinciale bijdrage

A2. Aanleggen steiger bij uitmonding Noordlaardervaartje en verwijderen bestaande steigers

Het aanleggen van een vrijstaande T-vormige steiger bij de uitmonding van het Noordlaardervaartje en het verwijderen van 3 bestaande steigers aan de westzijde van het Zuidlaardermeer. De oude steigers verkeren in slechte staat en zijn aan vervanging toe. Uit oogpunt van versterking (o.a. van de roerdomp) is de locatie bij de uitmonding van het Noordlaardervaartje beter geschikt.

Geraamde kosten € 33.850,-

A3. Aanleggen steiger bij uitkijktoren Oostpolder Onnen

Het aanleggen van een T-vormige steiger, met een verbinding naar de uitkijktoren Oostpolder bij Onnen geeft vaarrecreanten de mogelijkheid om het gebied vanaf de uitkijktoren waar te nemen. Dit zorgt voor een toegevoegde waarde voor de natuurgerichte vaarrecreatie en past binnen de zoning van het meer.

Geraamde kosten € 38.556,-

A4. Aanleggen steiger bij gemaal Oostpolder

Het maken van een L-vormige aanlegsteiger bij het gemaal in het Drents Diep biedt de vaarrecreatie de mogelijkheid om even te pauzeren en het gemaal en de natuur in de Oostpolder te bekijken. Sinds de herinrichting van het Drents Diep met natuurvriendelijke oevers is dit op andere plaatsen niet mogelijk.

Geraamde kosten € 8.580,-

B1. Vervangen bestaande beschoeiing bij schiereiland Paviljoen Meerwijck

Bij de bestaande beschoeiing is sprake van achterstallig onderhoud. Door deze over een lengte van 70 meter te vervangen door een flauw talud met riet, ontstaat er een veel natuurlijker uitstraling.

Geraamde kosten € 14.000,-

B2. Herinrichten "binnenzijde" schiereiland bij paviljoen Meerwijck

De noordzijde van het schiereiland is door o.a. beworteling en erosie toe aan groot onderhoud. Er is hier al jaren onvoldoende geïnvesteerd in onderhoud. Door het verwijderen van een deel van de beplanting en het inzaaien van gras zal de gebruikswaarde en de aantrekkelijkheid van het schiereiland flink verbeteren.

Geraamde kosten € 14.400,40

B3. Aanleggen steiger op kop van schiereiland

Naast het bieden van goede aanlegmogelijkheden nabij het strand, heeft deze steiger als doel het breken van de golven richting het zandstrand. Goede aanlegmogelijkheden zullen het voor waterrecreanten makkelijker en aantrekkelijker maken om hier even te pauzeren.

Geraamde kosten € 68.425,-

B4. Aanleggen steiger van schiereiland naar strand

Het aanleggen van deze steiger van 106 meter maakt het voor de recreanten op het schiereiland makkelijk om het strand, het paviljoen, de parkeerplaats en de overige voorzieningen eenvoudig te bereiken (en omgekeerd). Bovendien vormt de steiger een afbakening van het ondiepe gedeelte, wat de veiligheid voor jonge kinderen ten goede komt.

Geraamde kosten € 39.220,-

B5. Aanleg activiteitenterrein op strand

Het activiteitenterrein wordt een beschut gelegen grasveld, dat ook als ligweide gebruikt kan worden. Hierdoor worden de gebruiksmogelijkheden van het strand vergroot.

Geraamde kosten € 6.125,-

De kostenramingen zijn in de bijgevoegde begroting nader uitgewerkt.